

Vychází 1., 10., 20.,
každého měsíce o 10.
hodině.

Expedicí se nachází u
města Pešti na masném
trhu 1. poschodí.

Kdo všeckna čtyry čtvrt-
letí odebere, obdrží praemii.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl. 1 zl.
půll. 2 zl., celor. 4 zl.
rak. č. S poštou: čtvrtl.
1 zl. 15 kr., půll. 2 zl.
30 kr., celor. 4 zl. 60 kr.
rak. čísla. Pro státy ně-
mecké: půll. 1 tol.
20 nov. gr., celoročně
2 tol. 40 nov. gr.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou a s roční praemií.

Odpovědný redaktor:

Emanuel Meliš.

Expedice „Dalibora“ a kancelář pro opisování nachází se nyní „u města Pešti“ na masném trhu 1. poschodí.

Jan L. Lukes.

Životopisný nástin, podává V. D. M.

(Pokračování.)

Dřív než poslední dráhu byl nastoupil, chtěl jednou veřejně na divadle svou zpěvní silu okusiti a k tomu účelu se naučil dvě opery, a sice „*Stradella*“ a „*Lucia*.“ Študoval obě sám beze všeho průvodu a ensemble, a kdo to vůbec zkusil, ten ví, jak těžce jest operu nazpamět študovati, i když mu k tomu ensemble je nápomocen, jak přetěžký teprv ten úkol, když všechny tyto pomůcky scházejí. *Lukes* si hleděl v měsíci květnu svrchu dotčeného roku pomocí divadelního agenta *pohostinské hry* v Olomúci opatřiti. Žádný o tom nevěděl než jeho mistr *Barth*, a i ten se nad tím smělym pokusem zhrozil, když mu *Lukes* na jeho otázku, kde partie študoval, odvětil, že sám a sám a že s nimi nebyl ještě ani u piana. „Toť neslýchaná šílenost,“ vzkřikl *Barth*, „vždyť nemáte o těch prožluklých nebezpečích na divadle ani ponětí. Vy musíte propadnout, pro Boha Vás prosím, ustupte pro tentokrát od takového neprozřetelného počínání a odložte to až budete partie míti v ensemble študovány. Vy mně uděláte, jestli to špatně vypadne, nekonečnou hanbu a zármutek,“ načež mu *Lukes* kontrakt ukázal s doložením, že musí, jest-li nepojede do Olomouce, v kontraktu určený trest 100 zl. platit a že nemá ani groše nercilito tuto sumu. Ovšem byl tento pokus beze vší přípravy *neslýchaná smělost*, *Lukes* se ale spolehal na své výborné *hudební i literární vzdělání* a na svou *výtečnou paměť*. Může se smělo říci, že *málo zpěváků* jde k divadlu *s tak rozsáhlými vědomostmi*, jak to právě u *Lukese* bylo, neb on kromě práv a zpěvu pěstoval v nadřečené akademii co jen možná bylo *dramaturgii* u prof. *Svobody*, *esthetiku* a *historii kudy* u prof. *Beylla* a italskou řeč u prof. *Rypky*. Všichni tři profesori byli rození *Češi*, i *Barth* byl z českých

rodičů. *Lukes* i v tomto oboru předčil všechny druhé žáky v akademii, tak že od direktora akademie pana *Gloegla* vždy co vzor všem představován byl.

V Olomúci neměl *Lukes* ani jedinkého přítele neb známého, který by ho byl při jeho prvním vystoupení jakkolivěk podporoval. I myslel si *Lukes*, nešťestí to má též své *dobré*, neb kdyby byl propadl, byl by po divadle hned v noci upláchl po železnici zase do Vídně, nepochlubě se žádnému, že již hned při prvním svém vystoupení tak slavného vítězství si vydobyl. *Lukes* prosil direktora *Bluma*, aby, než vystoupí, mu několik zkoušek s celým personálem při pianě dělati nechal, načež mu tento zcela krátce odvětil, že opera *Stradella* je študována a že více než jednu klavírní a jednu orchestrální zkoušku povoliti nemůže. Tato poslední byla ještě k tomu v den samého představení ráno. *Lukes* až dosud na divadle nikde nebyl, až dosud jen zpíval, ale na hru, a sice ušlechtilou, se slovem zpívaným vroucně souvisící hru, na tu, ač vždy myslel, přece ji fakticky osvědčiti nikdy příležitost neměl. Na svůj part musel tím větší zřetel bráti, aby paměť do té samé nesnáze nepřišla, v které ruce i nohy vězely, oboje byl by *Lukes* milerád nechal doma, aby mu při zpěvu na divadle nepřekážely. Přišel večer. *Lukes* při oblíkání div že strachy neomdlel, brzo se ouzkostí potil, tu s ním zas zimnice trásla. Tu bylo dáno třetí znamení a *ouverture* počala. *Lukes* si vstoupil na tu osudnou loďku, která ho měla před obecnostvo dostaviti. Opona se vytáhne, loďka sebou hne, *Lukes* drží mandolinu v rukou, třese se jak osyka, před očima se mu dělají kola, on nevidí přese vše osvětlení ni dějiště, ni obecnostvo, má začnout zpívati a hlas mu odepírá službu. Tu ho jeden chorista šfouchne, šeptaje mu „Aber so singens doch, Sie haben ja schon einen ganzen Satz verpasst.“ Ale nic na plat, *Lukes* mumlá brzy toto brzy ono. — Tak se úvod skončil, a mnohý snad si v divadle myslel, že to bude fiasko nun plus ultra. *Lukes* vstoupně na jeviště, s pohybem těla rostla v něm zmužilost a

pomyslel si — tytam ty ničemné strachy; kdo chce zvítězit, musí zdroj ten sám v sobě hledat, a dal se chrabře do práce. A myšlénkou touto v něm rostla duševní i fysická síla. V zastaveníčku následujícím počal se hlas rozvíjeti a konec arie zpíval Lukes již s zápallem vroucného milence, a nováčka uvítala po této zdařené přednešené arii všeobecná pochvala. Nyní teprv nabyl Lukes celé své pružnosti a hleděl co možná hru svou se zpěvem v celek sloučiti. Pochvala obecenstva rostla každým jednáním, tak že po druhém a třetím jednání pokaždé *tříkrát* vyvolán byl. Druhý den hned usiloval direktor Blum na podepsání kontraktu pro příští saisonu a povolil Lukesovi tak značný měsíční plat, jaký až posud v Olomúci žádnému tenoristovi dán nebyl. Po tak skvělém veřejném se osvědčení ve zpěvu opustil Lukes dráhu právnickou a přijal sobě nabídnuté engagement, dokonal ale dříve ještě čtvrtý rok práv, což se ukončením července toho samého roku stalo.

Prázdniny použil Lukes k příučení se nových partií, tak že maje tři opery na repertoiru začátkem října 1853 své první engagement nastoupil, a i hned největším miláčkem celého obecenstva se stal. V Olomúci se dávaly dvě opery týdně. Lukes musel tedy skoro každý týden jednu novou operu študovat, mezi nimiž také takové obrovské partie byly jako „Jan z Leydenu“ v „Proroku“ od Meyerbeera, kterou náramnou úlohu Lukes v šesti dnech beze všeho průvodu si ovsojil a v které se též velice líbil. Než Lukes po šesti měsících Olomúc opustil, měl již 24 partií na repertoiru, což bylo ovšem jen tak vzdělanému umělci jak on možno. Mimo to velice unavující učení, zkoušky a představení v divadle měl Lukes ještě v městské škole hudební přednášky z historie hudby, z krasovědy, deklamacie a theorie zpěvu, které hodiny Lukes na vyzvání tamnějšího městského rady dra. *Kaliny* v ústavu onom *zdarma* dával. Žákyň byl v přednáškách valný počet, jakž z poděkovacího, kaligraficky vyvedeného diplomu, který Lukesovi před jeho odjezdem z Olomúce 31. března 1854 odevzdán byl, vysvitá. Zároveň s diplomem byl Lukesovi skvostný pečetní prsten od dcery dra. *Kaliny* ve jmenu všech spolužákyň na památku doručen. —

Že Lukes sotva po tříměsíčním oučinkování divadelním v Olomúci již do Prahy engažován byl, se následovně stalo. Po odchodu *Frant. Štěgra* k dvornímu divadlu *Videňskému* bylo několik tenoristů do Prahy povoláno, kteří sotva že byli několikráte vystoupili, zase pro svou nedostatečnost propuštěni byli. Tu poslal v měsíci prosinci nebožtík ředitel divadla *J. Stoeger* svého kapelníka *Frant. Škroupa* na cesty, by nějakého dobrého tenoristu pro *Pražské divadlo* získal. Mezi jinými městy navštívil *Frant. Škroup* tenkrát i Olomúc a právě v den jeho tam příchodu se dávala poprvé opera

„*Rigoletto*“, v níž Lukes úlohu „vévody z Mantovy“ zpíval. Lukes znal tenkrát *Frant. Škroupa* jen dle pověsti, aniž byl věděl, že do Olomúce zavítal a že v divadle za zvláštním účelem přítomen jest. Po prvním jednání přišel tento na jeviště a dal si Lukese představit a po krátkém hovoru ho též k sobě na druhý den pozval, kdežto vstoupivšího Lukese hned s vyzváním uvítal, jest-li by při *Pražském divadle* engagement nepřijal. Nejvroucnější přání Lukesovo, do zlatné Prahy se dostat, mohlo nyní skutečně býti, on mohl po nabídnutém mu místě jen sáhnouti, on ale váhal, neb kapelník mu na způsob všech obchodníků málo platu podával. Rozešli se tedy beze všeho výsledku, *Škroup* ale zároveň Lukese vyzval, aby tento divadelnímu ředitelství *Pražskému* bezprostředně své požadavky oznámil, což on také učiniti přislíbil. Lukes ale nepsal, neb kalkuloval tak, že jest-li ho při *Pražském divadle* skutečně potřebují, že se mu bude jistě ještě psáti a toho se také dočkal. Místo všeho psaní přišel ale *Frant. Škroup* opět sám, maje plnomocnost, s Lukesem kontrakt uzavřít, což se také 31. prosince 1853 stalo, která událost, an výminky skvělé byly, v Olomúci náramného hluku nadělala. Jak velkou úctu a oblíbenost Lukes v Olomúci požíval, toho důkazem nejskvělejším bylo poslední jeho tamnější na divadle vystoupení.

(Dokončení.)

Burneyova hudební cesta po Čechách.

Podává Karel Petr Kheil syn.

(Pokračování.)

V *Německém Brodě, Jenicích, Čáslavi, Českém Brodě* a v jiných místech prohlédnul jsem si školy, a obzvláštní našel jsem v Čáslavě.

Varhaník a kantor *Jan Dulsick* (má státi *Dusseck*, vlastně *Dussik*) a první houslista na farním kostele *Martin Kruch*, oba též učitelé, obeznámili mne zcela se svými školami hudebními. Navštívil jsem jednu, která byla plna malých dětí obojího pohlaví, šest až jedenácti let starých, které čtly, psaly, na houslích, hoboji, base a jiných nástrojích hrály. Varhaník měl v malém pokoji svého domu čtyry klavíry a na každém cvičil se malý hoch: jeho syn (později proslavený skladatel a pianista *Jan Ladislav Dussek*, † 1812 v Paříži) devět let stár, byl dosti obratný hráč.

Napotom vedl mne do nevelkého kostela a hrál podivuhodnou fantasií na varhany, kteréž též jen jsou malé; jejich objem jest od C až k tříčárkovanému c. Hrál též fugu z pátra na novou a libeznou thému, již mistrně provedl. Dle mého úsudku jest jeden z nejlepších varhaníků, jež jsem byl na své cestě slyšel.

Stěžoval si, že pro nedostatek cvičení, chybí mu sběhllost, a doložil, že příliš mnoho učňů v počátečných základech vyučovati musí a tudíž času k študování nemá; při tom není jeho dům pln jen dětí cizích, nýbrž též vlastních :

„Chill penury repressed his noble rage!“ (Mrazivá nouze potlačovala jeho ušlechtilý zápal), kterýž pád nachází se u mnohých hudebníků, jichž duch a vlohy příliš dobré jsou pro takové otrocké práce; avšak při podobných okolnostech nezbyvá jiného, než-li buď práci aneb — dluhy zvoliti.

Praha.

Město to jest od obležení pruského, za kteréž doby větší část domů se bořila, opět znova vystaveno, a právě dostavil se dóm a císařský palác (zámek), kteréž oba téměř zcela byly zbořeny. *Varhany* dómu, kteréž též od poslední války jsou nové a velmi velké, vydávají krásný tón. Za ranních služeb božích slyšel jsem velmi pěkně na nich hrát, ačkoliv *varhaník* pan *Wolf* byl nemocen. Šel jsem, bych ho navštívil, a pakli by mu možná bylo, s ním o *stavu hudby v Praze* mluvil; avšak sloužící, kterýž tam byl přede mnou, navrátil se strachy skoro celý bledý, a pravil, že by pro mne nebezpečno bylo, dům tento navštívit, jelikož pan *Wolf* pro zlou a nákažlivou horečku, kteráž tak velmi byla zuřila, musel střežiti postel.

Pan *Wolf*, jehož uznávají za nejlepšího varhaníka v Německu, má název zámeckého varhaníka, an dóm u prostřed zámeckých zdí se nachází.

(Dokončení.)

Robert Führer.

Kdož by z ředitelů kůru neb varhaníků neznal jméno a díla genialního kostelního skladatele *Rob. Führera*? O zajiště každý v Čechách i Německu ano i ve vesnicích, kde se jen kostelíček nachází. Miliony lidí oblažil *R. Führer* svými krásnými skladbami, sám ale nedosáhl žádného oblažení, ano zemřel v nouzi dne 28. listopadu ve Vídni. *Robert Führer* narodil se dne 2. června r. 1807 v Praze *). Juž záhy co chlapec ujal se ho znamenitý *Jan Nep. Vitásek*, staral se o jeho literní a hudební učení otcovsky a odhalil mu všechny tajnosti z oboru hudebního. *Führer* vynikal juž co mladík výtečnou hrou na varhany a stal se za tou příčinou varhaníkem na Strahově a u sv. Víta v Praze. R. 1830

*) Pisatel životopisu *Rob. Führera* v Bohemii praví, že v žádném díle den a rok narození *Führera* naleztí nemohl. My jsme se téhož data dozvěděli u pana *Rob. Führera*, syna zesnulého *Führera*. Mimo něho jest na živě ještě druhý syn *Otto* a *Führerova* choť.

byl od jednoty k zvelebení kostelní hudby v Čechách za učitele neústavě varhanickým zvolen, v kterémž postavení až do r. 1840 setrval. Po smrti *Vitáskově* obdržel kapelnictví u sv. Víta. R. 1833 obdržel *Rob. Führer* první odměnu za svou *figurální mši* ar. 1836 tutéž za své *rekviem* za *Mozarta*.

Nepořádný život uvedl často *Rob. Führera* do velkých rozpaků, ano zbavil ho r. 1845 služby co ředitele kůru u sv. Víta. *Führer* byl jako bohužel mnohá genialní hlava příliš lehkovážný a lehkomyšlný a z té příčiny v špatných peněžitých poměrech. Kůr svatovítský má dvoje znamenité housle velké ceny; jedny jsou od *Ant. Straduariho* z *Cremony* od r. 1760 a jak se praví od *Santina Sanzza* z *Milána* od r. 1634. Ve svých peněžitých rozpacích přišel lehkovážný *Führer* na nešťastnou myšlénku a prodal dotčené housle od *Straduariho*. Věc tato se brzy vyradila a na místě *Straduařek*, drahocenného tohoto nástroje našly se docela obyčejné housle, které znamenitý nástroj italský zastupovati měly. *Führer* se nemohl ospravedlniti a ztratil své krásné a výnosné místo.

Nyní ale byl *Führer* nucen komponováním se živovati a byl nesmírně plodný; skládal a psal theoretická díla, téměř všecko pro obchodníka v musikáliích *Marca Berru*. Jsou-li jeho práce této doby něco zběžně psány a je-li na některých vidět, že je v největší rychlosti skládal, by si vezdejší chleb vydělal; má přece větší část skladeb jeho známky ryzého genia, jenž se důkladným vzděláním vytříbil, ano mnohé skladby patří k těm nejlepším, které v posledních desetiletích pro varhany a kostelní kůr skládány jsou. Asi roku 1845 opustil *R. Führer* Prahu, navrátil se však opět r. 1846 do Prahy, načež ku konci téhož roku navždy rodiště své opustil a obdržel varhanické místo v *Solnohradě*, které několik let zastával *). Avšak jsa nestálý, odebral se od tamud a cestoval v *Bavorsku* a v *Rakousku* a přišel konečně do *Vídně*, kdež 28. listop. l. r. zemřel.

(Dokončení.)

Boucher a chudý musikant **).

Výjev ze života.

Byl krásný letní den, když se ve Vídni v tak zvaném „*Pratru*“ velká slavnost odbývala. I-hnalo se tam onoho dne mnoho lidstva, mladý a starý, vznešený pán

*) Žádáme našeho ctěného krajana p. *Jelínka*, archiváře *Mozarta*, by nám laskavě čas udal, jak dlouho se p. *R. Führer* tam zdržoval a kam se napotom odebral. Red.

**) *Boucher Alex.* narodil se v *Paříži* r. 1778. Již záhy učil se houslit a hrál v 6tém roku svého stáří veřejně

i sprosták, vše se radovalo, i přišlo také množství cizích na podívanou.

Kde jsou lidé veselí, tam hledá také něco onen, jemuž na lidském milosrdenství záleží. Protož tu byl také veliký počet žebráků, flašinetlárů a harfeníků, kteří si chtěli nějaký krejcar vydělat.

Ve Vídni byl toho času živ starý, vysloužilý voják, jehož skromný invalidní plat k vyživení nepostačoval. Žebrat nechtěl. Chopil se tedy houslí, na které byl se od otce, rozeného Čecha, trochu vrzat naučil. I sedával se svými housličkami pod starým stromem v Pratru a vedlé něho držel věrný pes v tlamě starý klobouk, [do něhož okolojdoucí nějaký krejcar hodit mohli — když totiž chtěl.

Jednoho dne stál tam a hrál; pes seděl vedlé něho a držel klobouk; množství lidu hrnulo se okolo něho, chodilo sem tam; ale do klobouku nechtělo nic kapat. Byli to chytráci, oni se na starce ani nepodívali; kdyby si ho jen trochu všimnuli, byli by museli míti s ním útrpnost. Měl řídké, bílé vlasy a starý vojenský plášť na těle. V mnohé bitvě bojoval a skoro v každé si nějakou jízvu utržil. Jen třemi prsty držel v pravici smyčec; kule mu byla ostatní dva odnesla a skoro tu samou chvíli utrhla mu větší kule celou nohu. A přec ti veselí lidé na něj ani nepohlédli, na něj, jenžto se byl tak srdečně na tuto slavnost těšil a poslední krejcar na nové struny obětoval, a teď se vši mocí pochody a tance ze starých časů hrál!

Smutně hleděl již kmet na to neustálé hemžení lidu, na ty veselé tváře, na tu pyšnou skvostnost šatů

Když se okolo něho smáli, projímala bolest duši jeho, že si musí dnes večer s hladovým žaludkem v tmavé komůrce na bídné slaměné lůžko lehnouti. V tom ohledu zdál se mu jeho pes být šťastnější, myslil si. Ten najde dozajista někde nějakou kost a utiší svůj hlad.

v koncertu. Po smrti Rodea ucházel se o jeho místo v konservatoriu, ale nadarmo. Napotom šel do Španěl, kdež jej Karel IV. prvním solovým houslistou ve své kapelle učinil. R. 1809 navrátil se do Francie a pojal znamenitou virtuosku na harfu Celestu Bomherovu za manželku a s ní podnikl mnoho uměleckých cest. Jeho nápadná podobnost s Napoleonem I. zavdala příčinu k následujícímu žertovnému výstupu s císařem Alexandrem. Matka Alexandra přála si Napoleona jednou viděti. Car Alexandr dal Bouchera právě v Petrohradě meškajícího k sobě povolati a velel mu, aby oblékl tam se nacházející uniformu Napoleona I. a napotom představil ho matce své s těmi slovy: „Zde vidíte velkého muže!“ Kněžna podivila se nemálo, ještě více ale, když Boucher o housle požádan co přestrojený císař a dažio s velkým citem a lahodností zahrál. Z Petrohradu odebral se Boucher do Německa a zdržoval se r. 1825—1826 v Berlíně. Roku 1827 konal opět uměleckou cestu v Německu, a jak se zdá, padá výjev ten se starým musikantem do tohoto času. Na to navrátil se do Francie. Boucher byl nejen co člověk, nýbrž i co umělec znamenitý vzláštník a mnoho anekdot kořuje o něm ve světě hudebním.

I schylovalo se již skoro k večeru a naděje prsou starcových chystala se právě k západu jako slunce na obloze; mnohý rozveselený host vracel se již domů. Tu zastínila hluboká bolest vráskovité tváře starého invalidy, tak že si ani muže nevšimnul, kterýž nedaleko něho stál a již dlouho útrpně ho pozoroval. A když kmet konečně znamenal, že je vše nadarmo a ruka se-sláblá smyčcem déle vládnouti nechtíc sklesla, sedl si na kámen, podepřel čelo o dlaně a z očí mu vyhrkly dvě velké slze; honem je ale zas utíral, aby si nikdo nepovšimnul, že starý voják pláče. Ale onen muž blíže něho to přece pozoroval; i zarmoutil se v duši své, pak přistoupil rychle k starci, strčil mu zlatý peníz do ruky a řekl: „Půjčte mi trochu své housle!“

Kmet pohledl vděčně na pána, jenž trochu těžce německy rozprávěl, i podal sem housle, kteréž arci tuze špatné nebyly, jen že na ně starý šumař bídně škrábal. Cizinec naladiv housle jako zvonky, postavil se pak vedle invalidy a pravil: „Kolego, teď budu já hrát, vyberte peníze.“ I počal hráti, že kmet s velikým podivením na své housličky hleděl a si myslil, že to ani ty samy nejsou; neboť hlas jejich mu podivně duši projímal a zvuky z nich plynuly jako perličky. Někdy se mu zdálo, jako by v nich andělské hlásky výskaly a zas jako by někdo v nich u veliké bolesti nařikal, a to znělo tak žalostně, že starci z obou očí slze kanuly.

Teď se lidé najednou zastavovali a hleděli na pána a poslouchali podivné zvuky. Každý hned poznal, že pán pro chudého stařečka hraje ale žádný ho neznal. I přibývalo pořád víc a více posluchačů. I panské kočáry zůstávaly stát. A co byla hlavní věc, každý uznal, co cizinec obmýšlí a poskytoval daru dle možnosti. Tuť lítalo zlato a stříbro do starého klobouku, i měď, jak tu právě každý měl a jak srdce chtělo. Pes vrčel; šlak ví, zdali radostí neb omrzlostí. Sotva klobouk udržel, tak byl těžký.

„Vyprázdňte ho, stařečku!“ volali lidé na invalidu; „on se ještě jednou naplní!“ S radostí třesoucima rukama učinil tak stařeček, i musel pak věru ještě jednou dary z něho do rezného vaku vysypat, do něhož obyčejně housle ukrýval.

A cizinci se leskly oči a skvěly se tváře, i hrál, že vůkol všichni: Bravo! výborně! volali. Celé množství bylo podivením a radostí u vytržení. Konečně spustil houslista známou hymnu Haydnovu „Bože, zachovej nám krále!“ — a tu začalo všecko radostí jásati a klobouky i čepice lítaly do povětří. Houslista hrál s velikou vřelostí a cituplností, s velkou bravourou a nadšeností, až pak ku konci hymny housle do klínu starce položil a zmizel, nežli kmet jen vděčné slovíčko projevíti mohl.

„Kdo to byl?“ tázali se ze všech stran.

Tu přistoupil jiný pán a pravil: Dobře ho znám; to je znamenitý virtuos na housle z Francouz Alexandr Boucher (Bušé), jenž tu své velké umění z útrpnosti prováděl. Nezapomeniž ale jeho příklad následovati. Potom nastavil svůj klobouk a poznovu litaly dvacetníky pro invalidu. Každý dal co měl, a když pán peníze tyto starci do sáčku sypal, zvolal: Ať žije

Broucher! — „Ať žije, ať žije,“ volal lid. A vysloužilce sepnuv ruce modlil se: Pane Bože, požehnej ho nesmrtelnou korunou!

Ten večer bylo o dva šťastné lidi více ve Vídni, tak alespoň myslím. Jeden byl onen starý vysloužilce, jsa na dlouhý čas vši bídy zbaven, a druhý byl Boucher jemůž srdce takové svědectví dávalo, jakověž by mu mnohý záviděti mohl.

Feuilleton.

Z Prahy.

Opera. Dne 1. prosince dávala se ve prospěch pana Mayra, kapelníka českých oper „Kouzelná flétna,“ bujará to zpěvohra našeho nesmrtelného mistra Mozarta. Jakkoliv naivnost, prostnost, nelíčenost ji charakterisují, přece se líbí pořádě v našem století, které žádá větším dílem bombastické a uchvacující výjevy. Co do provedení těší nás nemálo, že jsme s to, obecenstvu podati kritiku zcela uspokojující. Pravili jsme při předešlých operách českých, žeť to pouhé zkoušky, žeť to pro hladového sousto malé, tenkrátě však nás překvapilo představení zcela. Ze známých již sil spoluúčinkovali pan Reichel (Tamino), p. Appé (Papageno), p. Rafael (Monostatos) místo dříve oznámeného p. Lukese, kterého však dosti dobře vynahradil, pan Strakatý (rečník), pak paní Procházková (3. dáma), sl. Ehrenbergova (královna), sl. Grabingrova (Pamina) a sl. Gaučova (Papagena). Pan Reichel zpíval dobře (škoda jen, že u něho již tatam jinnošská bujnost a erotický vzlet, jeť přec drobět slabý. P. Appé byl až na čiston výřečnost českou dokonalým u provedení dramatické jak zpěvické úlohy. P. Strakatý taktéž dostal zcela své úloze. Sl. Ehrenbergova, která představovala královnu, byla též královnou co do provedení. Nikoliv pak sl. Grabingrova, kteráž ve zpěvu právě tak plakala jako při německých operách. Arie, v které běduje Pamina nad lhostejností Taminovou, bohy určenou, a na kterou jsme se byli tak velice těšili, byla nám sl. Grabingrovou podána tak jako obraz nějaký, na kterémž všechny barvy jsou rozetřené. Z nových sil jsme slyšeli pana Herzoga (Sarastro), sl. Macháčkovu, sl. Beutlovu (1. a 2. dáma), pak sl. Hofrichtrovu (1. genius). Pan Herzog má kapitální bas, objem veliký a k tomu hlas silný, tak že se opět těšíme, až zase vystoupí, jen když se spráteli lépe s měkostí české řeči; doufáme, že mu to nebude dělati velkých těžkostí, neb jinak jsme zúplna s jeho první hrou spokojeni. Ostatní podolknuté síly se objevily co dobrou pomůckou pro nynější operní personál, neboť silný hlas, čistá intonace se dočekají spíše rouťiu a vytríbenosti než obráceně. Kdož by tedy pochyboval, že byl dům nabit ve všech koutech?! A že se představení tak povedlo, že souhra byla exemplární, díky panu beneficiantu! — Co do německé opery viděli jsme dne 3. prosince „Figaro's Hochzeit“ od Mozarta a 6. pros. „Waffenschmieda“ od Lortzinga. Poněvadž se tyto obě opery nedávno dávaly, jest obsazení známé — pomlčíme tudíž pre nedostatek místa o podrobnějším referátu.

— Znamenitá koloraturní zpěvačka Berlinského dvorního divadla, paní Herrenburgová roz. Tučková, rodilá Češka, dána jest na odpočinutí a obdržela při rozloučení se od J. M. krále na důkaz zvláštní přízně celý příjem v dvorním divadle. Dávala se k tomu cíli „Figarova svaťba“ od Mozarta.

— Koncerty. V ponděli dne 2. prosince dával v sále Konviktském Vídenský pianista pan Decker koncert na piano. Přednášel s panem prof. Mildnerem a Schmitem Beethovenovo trio (D-dur), pak solové skladby: Caprice od Mendelssohna, transkripci na Schubertův valčík od Liszta a Rhapsodie hongroise od téhož. P. Decker rozvinul u přednášení piec těchto velkou bravouru a obratnost; pohřešovali jsme však u něho čistotu hry a jasnost u přednesu. — Zajímavější byl první koncert Cecilské jednoty, jenž dvě orchestrální věci a sice „Májovou královnou“ od St. Benneta a synfonii od Judasohna obsahoval. Sterndal Bennet nar. r. 1808 v Sheffieldu v Anglicku, jest syn varhaníka a patří k nejnadanějším skladatelům anglickým. Bez nadutosti slohu vynikají jeho skladby hlubokou fantasií, duševní silou a čistotou slohu. Skladba svrchu uvedená může se zdárlou nazvati; některá místa jsou duchaplně podána a to zvláště místa čistě lyrická. Z podařených čísel vynikají hlavně první sentimentální arie F-dur a velmi charakteristická ballada Cis-moll. Ve skladbě této účinkovali paní Procházková, sl. Mikova, pan Bernard a Krén s velkým úspěchem. Druhá interessantní novinka byla synfonie od Judasohna, v nížto mnoho svěžích myšlenek, pikantní instrumentace, živý rytmus a pěkné modulace četné obecenstvo k napnuté pozornosti poutaly. Provedení řízením p. Apta bylo na tak nestejně síly velmi uspokojivé.

— Třetí večerní zábava kvartetní odbývala se dne 28. listopadu 1861 v sále Konviktském. Slyšeli jsme duchaplné trio pro smyčcové nástroje, d. 9. do G-dur od Beethovena, v každém ohledu ušlechtilé, co do myšlenek půvabné. Trio pro piano, housle a čello od slovatného Veita (rukopis), v němž slečna Prokšova na piano účinkovala a podvojný kvintet od Göbla (rukopis), kterýž poslední však ničím zvláštním nevynikal. Prof. Mildner, Brückner, Weber, prof. Schmit přednesly všecky skladby se vši precísností a s patričnými nuancemi.

— Slečna Vojtiška Zadrobilková. K slečně Zadrobilkové, naší krajance, která od několika dnů v Zahřebě mešká, přišel jistý pán a představil se jí co c. k.

úředník, právě k ní německy, že jí radí, aby nedávala v Záhřebě žádného koncertu, neboť aby byla jista, že ani jeden c. k. občanský, aniž vojenský úředník se při něm neobjeví a protož aby raději bez prodlení Záhřeb opustila. Avšak naše umělkyně odvětila, že se nebojí v Záhřebě u svých slovanských bratří zůstat, jelikož je Češka.

— Alex. Dreyschock přibyl do Vídně a uspořádá tam dne 14. t. m. koncert.

— Hudební literatura. „Utonulá“ je titul výtečného čtverozpěvu pro mužské hlasy od chvalně známého skladatele moravského Pavla Křížko vského, která nákladem činného obchodnictví v musikaliích Kristofa a Kuhé v partituru a v hlasích vyšla. Čtverozpěv tento zosnován jest z národních písní a vyniká hlavně výborným vedením hlasů. Kde se skladba tato, jsouc ještě v rukopisu provozovala, zbudila všude velikou sensací a došla nekonečné pochvaly. Poručujeme tedy všem slavným zpěv. spolkům skladbu tuto, která jest bez odporu znamenitým obohacením hudební literatury naší. V tomž skladě vyšla též 11. a 12. Pivodova píseň: „Dobré jitro“ a „Zpívejte ptáčekové.“ Každá z nich stojí 42 kr. nov.

Z Pardubic, dne 2. prosince. (Zábava zpěv. spolku.) Kdo pilně v těchto listech zprávy z Pardubic sledoval, ví zajisté, že dopisy tyto byly podnětem k zřízení zdejšího zpěv. spolku, kterýž také horlivou snahou a obětovností pana Fr. Jandy do života vstoupil. Od toho času pozvedl se zpěvácký spolek, přispěl značně k oživení společenského života, a vynikl brzy nad mnohé starší zpěvácké spolky. Že si slavný spolek pěstování českých sborů, českých písní, českých deklamací, slovem pěstování české hudby za účel vzal, zasluhuje tím většího uznání, tím větší pochvaly. A jak by to také bylo jinak, když spolek nejen značné české síly, ale i horlivé národovce, jako Janda, Klika a jiné, jsou v sobě chová. O tom jsme se na novo přesvědčili při zábavě, která se dne 1. prosince v hostinci „Na Veselce“ dávala. Program celé zábavy byl obezřele sestaven a výběr skladeb tak trefný, že se slav. spolku napodmíněná chvála za to vzdáti musí. Avšak aby zábava ještě něčím zvláštním okořeněna byla, byl známý deklamator humoristický, pan Přerhof z Prahy sem pozván a k deklamování požádán, což se i skutečně stalo. Obecenstvo sešlo se četně a zvláště z okolí přibyli hosté k produkci této, jmenovitě z Chrudimi horlivý měšťanosta a ředitel spolku pan Klimeš a někteří členové zpěv. spolku, činný kapelník p. Čeněk Vinař, p. měšťanosta Peška z Bohdanče a mnoho jiných pánů. Zábava otevřena byla přiměřeným proslovem, k tomu cíli od pana Josefa Kliky sepsaným, jež zde sdělujeme.

Spanilá když vrací se k nám Vesna,
zemi budíc opět k životu,
slunko v ráj kdy mění pustotu:
aj tu plactvo, procitnuvši ze sna,
poletuje, hlasně pějíc jásá,
tvorstvu city radosti své hlásá.
I nám zavítalo slunko zlaté;
slunko svobody a volnosti
vzešlo nad obzorem vlasti svaté

z blahé krále ctného milosti.

Nová, lepší doba na nás se usmívá,
v srdce útěchu, radost a blaho vlívá.
Národ s novou silou k slávě nové vstává,
naději v lepší budoucnost se odlává.

Aj, což div, že četný pěvců sbor
širé vlasti naplnil obor?

že všude jeden hluchý slyšet jas
a písní všude se ozývá hlas?

Vždyť zbožný cit, jak bolnou srdce tiseň,
tak radost vlévá Čech vždy ve svou píseň.

I v nás vzbudil nové doby ruch
statných otců jarý zpěvný duch;

vždyť koluje v nás čilá jejich krev
a znakem naším tentýž český lev!

Protož k jednomu a k témuž cíli

věnovat vždy chceme všecku píli:

zpěvem slavít drahou máti vlast —
budiž naše heslo, naše slast.

K národu vždy svému chceme státi,
věrní co syni se k němu znáti;

český chceme pěstovati zpěv,
zpěvem srdce, mysl bavití,

ducha společného šlechtiti.

Každému pak píseň naše jev,
chloubou že jest naší v městě pěti slavném,

jehož pověst zněla již ve věku dávném,
kteréž zrodilo nám Arnošty a Smily,

z něhož vzešly mnohé ušlechtilé síly.

Protož v prsou vezdy se ozývej,
v písních našich hlasně vždy zaznívej:

„Ať žije král! Vlasti sláva! Pardubicům
zdar!“

Proslov přednášen byl důstojně a když byl dokončen, následoval potlesk a volání „Sláva“ na zdar Pardubicům. Na to následovala ouvertura „Vlasta“ od Eduarda Nápravníka, kapelníka v Petrohradě. Byliť jsme žádostivi na provedení této skladby, kterouž Máteřovská kapella provozovala. Provedení nevyhovělo v žádném způsobu ani znalcům ani laikům. Příčiny toho budou následující. Jak ze všeho vysvítalo, neproštudoval pan kapelník Jedlička ouverturu Nápravníkovu, nedělal se svou kapellou dostatečných zkoušek a nehleděl k tomu, aby naladění všech nástrojů stejné bylo. O nuancích, o nějakém ohnivém přednesu a dokonalé precísnosti nemohu ani mluvit; neboť byla ouvertura, abych krátce řekl, „z jedné toliko vody“ vyprana. Nicméně však líbila se obecenstvu i v tom chatrném rouchu; neboť vynikalo všude skvostné jádro její. Hluchý potlesk platil pouze zdařilému dílu; ačkoliv i kapelle — povážíme-li že je vesnická, tak dalece chvála přísluší, že konala seč síly její stačily. Dále slyšeli jsme čtyry sbory řízením příčinlivého ředitele pana Fr. Jandy a sice: „Cikány“ od Fr. Vogla, „Loveckou“ od Ed. Nápravníka, „Kadrilu“ z národních písní od Ferd. Hellera a „Válečnou“ z opery Rienzi (v českém překladu) od Rich. Wagnera. Zpěv. spolek držel se u přednášení velmi statně. Správnost, ráznost a uhlazenost zpozorovali jsme u přednesu všech sborů a bylo patrně viděti, že páni údové pilně se cvičí a láskou k věci nadchnuti jsou; co bychom toliko si přáli mohli, bylo to, by se podruhé sbor „Lovecká“ v rychlejším tempu vzal. Sbory byly s velkou

pochvalou od obecnstva přijaty. Nadaný tenorista pan Tomšů zpíval Pivodovu píseň „Na výsosti hvězdy svítí“ a pan ředitel Janda „Slovan Čech“ od Pivody. Oba vnikli do ducha písní a přednesli k všestranné spokojenosti obecnstva, byvše hlučnou pochvalou odměněni. P. J. Šrůtek přednesl na housle balladu od Ernsta a osvědčil, že s nástrojem svým náležitě zacházeti umí. Velké sensace zbudil humoristický deklamator pan Přerhof z Prahy, jenž mimo určené deklamace „Rychtářova příprava“ od F. Ehrenbergra a „Žena“ ještě několik menších deklamací a také svého „Vysloužilce“ se skvělým úspěchem přednesl, začož se mu nekonečné pochvaly dostalo. Po prvním oddělení byly čestným členům Pardubického spolku diplomy odevzdány. Ředitel p. Janda přečetl vždy jméno každého jednotlivého čestného člena, odůvodnil několika slovy zásluby každého, načož při slavné hudbě každému diplom odevzdán byl, a sice pánům Lorenzovi, Dumontovi, Kisslingrovi a Em. Melišovi, redaktoru Dalibora, jenž z Prahy sem zavítal. Po koncertě byla v hostinci „Na kopečku“ pro členy zpěváckého spolku hostina, při nížtose p. Em. Melišovi „Sláva“ a „Ať žije“ provolávala. Po ukončení hostiny pan ředitel Janda páně Nápravnikovo následující psaní z Petrohradu předčítal. Zníť takto: Slavnému Pardubickému zpěváckému spolku. Drazí pánové a krajané! Vědom jsa horlivé snahy a velechvalitebného veřejného počínání Vašeho slavného spolku, který nejen k rozšíření naší skromné, teprv ve vyvinování spočívající hudební literatury všemožně přispívá, nýbrž i svou laskavou ochotnost častým spoluúčinkováním ve vůkolí naší drahé krajiny, zvláště na dni pamětihodných kostelních slavností našich zvěčnělých a pro vlast trpivších výtečníků, jakož i při odbývání veřejných besed a zábav (jak hudební časopis „Dalibor“, pak „Národní Listy“ a „Čas“ ve svých zprávách uvediy) k čilému povzbuzení naší prvoslavné národnosti na jevo dává, pokládám sobě za velikou čest, Vašemu slavnému zpěváckému spolku svou skrovničkou, však horlivou snahou k národnosti nadchnutou práci, tři básně Čelakovského: 1) „Radostné cestování“, 2) „Zrušení slibu“ a 3) „Vávra“ v hudbu pro sborový zpěv uvedené Vašemu zpěváckému spolku, svým milým spolukrajanům prozatím v rukopisu v největší účtě věnovati. Velmi rád obětuji všechny své skromné síly, bych sobě vědom byl jenom toho nejmenšího podílu velechvalitebné horlivosti, kterou Váš slavný zpěvácký spolek nad jiné vyniká. Dovolte, pánové, bych se Vaším oddaným přítelem nazvali a Vám srdečné pozdravení sdělití mohl. Váš věrný spolukrajan Eduard Nápravník, kapelník n knížete Yusupova. V Petrohradě, 8. listopadu 1861. — V listu tomto oceněny jsou zásluby Pardubického zpěváckého spolku, jakož i od pana Nápravníka oznámeno, že jim tři své nové sbory věnuje. Po přečtení tohoto listu provolávalo se „Sláva“ pak „Ať žije“ panu Ed. Nápravníkovi, panu Melišovi, radaktorce „Lady“ a panu Přerhofovi, Pardubskému zpěv. spolku atd. Společenská zábava trvala až do samého rána a kojíme se nadějí, že nám brzy zase slavný zpěvácký spolek takovou zábavu uspořádá.

A. E. Z—ý.

Z Tábora, 15. listopadu 1861. (Pokyn zpěv. spolku a produkce. Každý člověk má arcit přirozenou sobě žádost, aby to co činí chváleno bylo, aby se činy svými vyznamenal, zkrátka každý má v sobě trochu cti-

žádosti a sebamilovnosti. A jak s jednotlivcem, tak jest to i s osobami morálními neb spolky, neb i ti z lidí sestávají. Též zpěvácký spolek náš vlastnost tuto dokazuje, vlastnost, která v jistých mezích držena chvály, meze ty ale překročujíc, hany zasluhuje. Při každé z dosavadních produkcí spolku zpěváckého slyšeli jsme vždy jiné sbory, jiná sola zvívali, jiné hudební kusy hráti, jiné deklamace a pod. přednáseti. Dle přísloví „variatio delectat“ (rozmanitost baví) chce snad spolek náš stálými novinkami vynikati a vavřinu sobě získati. Než my jsme mínění jiného. Co se týká sóly, hudby a deklamace, nechť zůstane při pořádku dosavadním, ačkoliv mnoho sóly slyšeti tak příjemno není. Jinak ale ohledně sborů. Kdyby údové spolku všichni byli zpěváci již vzdělaní, jimž by zpívání not zhruba žádných, neb alespoň malých obtíží působilo, pak bychom — k posluchačstvu ale ještě nepřihlížejíce — rádi souhlasili se způsobem cvičení a produkcí jeho. Výkonní oudové spolku ale, z velké části zpěváci necvičení, již ve hlasech jednotlivých s každou novinkou dlouho zápasili musejí, tím více pak ve sboru čtyř- neb osmihlasovém, tak že se jim oučinkování často stane povinností mravní sice jen ale nelibou a spolek následovně často nedostojí povinnosti stanovami sobě vytčené, aby každého měsíce produkci dával. A jaké byly posud přednášky sborů tak pracně nacvičených? — Bývaly s ohledem na zpěvné síly spolku dobré, nikdy se to nepřivedlo ale k tomu, aby též s pravým citem a s precísností se vyvedly. Kdyby se ale někdy žádný nový a někdy jen jeden nový sbor přednášel, více pak starších t. j. již nacvičených, tu by oudové výkonní s větší chutí se cvičili a neviděli by ve cvičeních jen povinnost, nýbrž i zábavu svou, oni a učitelové jejich nabyli by času, aby obsah textu a komposice a spojitost obou více sobě osvojili, do nich se vmysleli a se též způsobilejšími stali, by takové kusy s citem pravým a precísně přednesli; mimo to docílila by se výhoda ta, že by se v každé cvičební hodině díl theorie a počátky zpěvu (a hudby) učiti mohli, aby přec každý s jistotou věděl, co jest to klíč, tonina a p., jak se berou kvinty, septimy atd. Přízeň obecnstva tábořského také dovoluje spolku, aby některému z učitelů svých nějakou odměnu měsíčně poskytoval! — Přihlížejíce k obecnstvu, tu by totéž, co by se dle vysloveného zdání díti mělo k vůli údům výkoaným, nejvíce jen k potěšení a ku zvýšení krasocitu obecnstva sloužilo; neb by cituplnějších a precísnějších, tehdy vždy krásnějších přednášek slyšelo, ono by sbor neb píseň, již jednou slyšenou po druhé a po třetí více pochopilo a zažilo, spolek pak by účele svého teprv ve plnější míře dosáhl, a nacházel se v mezích ctižádosti neb sebamilovnosti zcela přirozených, chvalitebných. — Nenamítejž nikdo, že se starší zpěvy často opakují, ku p. na Převrátilce, ve Srabově a jinde, nýbrž pomysli si při tom, co jest zpěv, co jest zpěv sborový a čím má býti zpěv spolkův zpěváckých! — Dále podotknouti musíme, že v každém, tehdy i ve zpěváckém spolku veškerá revnivost a nepřízeň, veškerá přílišná a nevčasná outlocitnost jednotlivců přestati má, neb toť jest škoda ba zkáza celku. Když tedy na př. dva z oudů výkonných při jedné produkci jeden basové, druhý tenorové solo zpívali a po zpěvu onen hlučným potleskem, tento pak ladnon ticho-

stí odměněn byl, nezávid' toho jeden druhému, nýbrž pomysli si co's chtěl k vůli celku, ku cti spolku hled', aby druh tvůj posluchačstvu příjemnější co nejdříve zase vystoupil, neb ty jsi k podpoře celku se svou cti zavázán, kladeš-li ale ze záští druhu svému překážky, slouiti musíš bezectným a soudružství onoho nejsi hoden. Každý nechť sil svých na pravém užívá místě! — Nadzminěné vady opět patrný byly při produkci, již spolek zpěvácký dne 13. listopadu t. r. v sále zdejší střelnice uspořádal. Ve všech třech sborech „Žežulinka“ — „Žárlivý basař“ od L. Z von a ř e a „Jarní sen“ — patrné bylo namáhání, scházela lehkost a precísnost přednášky i u solistů, tím více u sboru, následovně se také pravý cit nevyvinul, k čemuž ještě nepříjemný tenor I. v tónech vyšších přispěl. Nejméně ale podařil se sbor „Žárlivý basař“ a špatný dojem posledního zpěvu toho hledělo ředitelstvo již známějšími sbory napotom zpívanými umírnit. O ouvertuře „Stradella“ tehdaž ani slova neztratíme. Duetto „Umlklo stromů šumění“ od Bendla od sl. Hofmannové (soprano) a od sl. Žofie Wildmannové (alto) velmi mile přednášeno bylo, ačkoliv by více souhlasnosti nebylo škodilo. Slečna Ž. Wildmannová deklamovala též „Já jsem Češka“ (číslo 6) a dokázala nejen neobyčejnou paměť, nýbrž i outlost citu svého, neb dovedla sobě mnohé trpkosti v básni obsažené přednáškou samou zmírniti; posledními řádkami pak zvláště na Zdeňku poukazujíc vlasteneckým citem hluboce projeveným u posluchačstva nadšení způsobila a přehlučným a také v plné míře zasloužilým potleskem opětně odměněna byla. Vřelé díky a chválu vzdáti musíme slečně Ž. W. i že první byla, kteráž se o sbírku ve prospěch naší Zdeňky zasadila; spolu ale litujeme, že se jí s jistého svrchovaného místa překážky činily. Doufáme, že se takových překážek klásti nebude výboru, který se ve prospěch Zdeňky jmenem pražského výboru zřídil, jen vřelé oučastenství měšťanstva, pak není pochybnost o skvělém výsledku sbírky. — „Kletbu pěvce“ deklamoval p. František Ryba velmi prostředně, neb mohutná tato básně požaduje mimo vyvinutý cit také materiálních prostředkův deklamatorních, kteréž jsme ale u p. R. i co do postavy i co do hlasu pohřešili; jisté by se úkoly humoristické neb alespoň méně přísné pro chvalné snahy páně deklamatorovy hodily. Po ukončené produkci poctili mladší hosté také terpsichoru jaksi na rozloučenou před blížkým adventem, a tak se veselá a četně navštívená zábava skončila. N. N.

Z Tyrze u Hradce Králové. Po dlouhé přestávce připravila nám zpěvácká jednota Královéhradecká dne 5. t. m. s svou veřejnou produkcí utěšenou večerní zábavu. Návštěva, jako vždy, byla přehojná ba i z okolí a ze sousedního města Josefova četně zastoupena. Program zábavy této vyhověl pro tenkrátě dosti rovnoprávnosti, a také co se ceny přednesených čísel dotýče, velmi hudebně výtečným ředitelem p. Styblíkem sestaven byl. S politováním jsme spozorovali, že leckdos kysele na to pohlížel, že pro tenkrátě více rovnoprávnosti šetřeno bylo než před tím, ano kdosi nejspíš z příčiny té (jehožto jméno ze šetrnosti u veřejnost vydati nechce-

me) jak medle produkce začala, po sále chodě, sem tam svůj nepovolaný hlas o programu a výsledku roztrušoval s jakousi učenou pitvorností, jen že to vypadalo tuze po babsku. Bylo by věru žádoucné, aby se v každém městě německém vyhovělo národnosti naší, než se Bohu žel stává!!! Ačkoliv máme u nás té kultury až nazbyt, přece králohradecká zpěv. jednota, jsouc si svého hudebního účelu vědomá, vždy úaké dobré sbory německé zpívá, ano i pro tenkrát dva velice zajímavé a klasické zvolila; tudíž nemáme ničehož proti tomu, seznámíme-li se takovýmto způsobem s plody hudebními sousedního národu zajiště ušlechtlujícími, ale nechceme a slavně se ohrajujeme, aby se chvalně známé jednotě zpěvácké ve vyvíjení a pěstování zpěvu našeho národního zúmyslně překáželo!! Pročež vary! každý nepovolanec. — Ze sborů našich jsme slyšeli: ráznou „Kovářskou“ od Vogla; vznešený „Rekův sen“ od Slavíka; dojemného „Šohaje“ od Křížkovského; „Žel a chmel“ od Mendelssohna; a rozmarný „Svět se točí“ od Vašáka. Že jednota zpěvácká královéhradecká, svou pilností známá, která si se svým českým zpěvem při sjezdu Teplickém druhou cenu (ačkoliv jí první, kdyby nebylo Němců, patřila) slavně vydobyla, že tato jednota zpěv. veškeré sbory mistrnou precízností přednesla, nelze pochybovati, což každý nepodjatý se vsí chválou vyznati musí. A přece jakýsi referent v tetce Bohemii, jenž o řečené produkci podotkl, ani slova nevěděl aneb neuměl pověditi o duchaplném sboru „Rekův sen;“ o něžném k srdci jdoucím „Šohaji,“ o rozmarném „Svět se točí!“ ačkoliv začasto o salátě, o petrželi rozvláčně mluvívá — jemu se tenkrátě líbila jednoduchá arle z „Trovatore,“ ovšem výborně přednesená na křídlatec jedním hudebníkem kapely p'uku krále pruského — ale koncert to ještě nebyl, jak se p. referent vyjádřil, což kdyby opravdu myslel, vydal by o svých hudebních vědomostech velké testimonium paupertatis. — Vlastně doufáme, že zpěvácká jednota v Hradci Králové se ničím, ani klepy, ani kyselostí, aniž strojenou jakousi panskou nevšimavostí, ovšem směšnou, odstráší nedá od chvalného počínání a šlechetného působení svého, zvláště tykaje se rovnoprávnosti a slušných žádostí obyvatelstva českého, města tak staroslavného a okolí jeho. Ano můžeme tvrditi, že s povděkem bylo přijmuto od králohradeckých zpěvákův junáckých, když se při bohatyrském sboru „Rekův sen“ mnohé oko při naší krásné pleti zajískřilo, při nyjícím „Šohaji“ zarosilo, a při čtveračivém „Svět se točí“ mnohé srdcečko rozveselilo — toliko to ještě dlužno podotknout, aby naše národovkyně se neostýchaly své zalíbení projeviti nad tím, co krásného a chvály hodného jest. Jakých tu bráti ohledů? a na koho? S Bohem.

Listárna.

Pánům dop. v Selčanech a Strak. Přístě. Zdarilé sbory „Mornar“ (horvátský) a pochod „Vzhůru ku zpěvu“ od kap. Vinaře dostanete buď u nás neb u dotčeného kapelníka v Chrudími. První stojí 30 kr., druhý 40 kr. r. č. — Panu dop. v Brně. Užijeme ve výtahu.

K číslu poslednímu (36) přiloženy budou všechny tři notové přílohy, obsahující nové duetto od K. Bendla a písne s průvodem piana a houslí od A. Hniličky. Prémie „Horákovo graduale“ bude všem pánům do nového roku poslána.